

1. ODVOŽENÍ ROVNICE TEPLA

JEDNOTKY

Cas + [s] [s]

teplota T [K]

hmotnost m [kg]

délka L [m]

--- --- --- --- --- odvození

tecko Q [J] = [kg · m² · s⁻²]

mírně dep. kapac. C [J kg⁻¹ T⁻¹] = [m² s⁻² K⁻¹]

soudník dep. vodivost λ [W m⁻¹ K⁻¹]

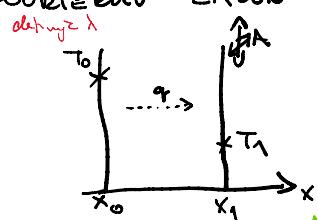
hmotnost ρ [kg m⁻³]

DEFINICE TEPLA

definice C

$$Q = m \cdot T \cdot C$$

FOURIEROV ZÁKON

definice λ teplotní vodivost $\frac{T_1 - T_0}{x_1 - x_0} = -\frac{\Delta T}{\Delta x}$

$$Q = -\lambda \cdot A \cdot \frac{\Delta T}{\Delta x} =$$

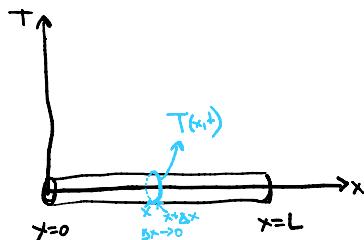
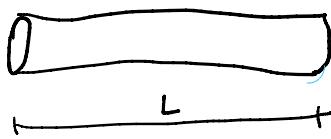
zde ještě jednou teplotní tok $q = \frac{Q}{A} \rightarrow Q = q \cdot A$

hmotnost dep. tokem $q = \frac{Q}{m}$

$$1D \quad q = -\lambda \frac{\Delta T}{\Delta x} = -\lambda \frac{\partial T}{\partial x}$$

$$(3D \quad q = -\lambda \nabla T = -\lambda \left(\frac{\partial T}{\partial x} + \frac{\partial T}{\partial y} + \frac{\partial T}{\partial z} \right))$$

ZÁKON ZACHOVÁNÍ ENERGIE

T ... teplota

ρ, c, λ ... konstanty

tecko proudí pouze ve směru x
(stejná veličina po celé izolaci)

teplota pravidlou pouze ve směru x
(stran výšek jsou izolované)

TEPLA SESTAVENÁ ($x = x_{\text{rost}}$):

$$Q = C \cdot m \cdot T(x,t)$$

$$= C \cdot \rho \cdot A \cdot \Delta x \cdot T(x,t)$$

CELKOVÁ ZMĚNA $Q = \frac{\partial}{\partial t} \int_{\text{ZLEVA}}^{x_1 + \Delta x} Q - \int_{\text{ZPRAVA}}^{x_1} Q$

$$Q(x_1 + \Delta x) - Q(x_1) = q_{\text{zleva}} \cdot \Delta x - q_{\text{zpava}} \cdot \Delta x$$

$$C \cdot \rho \cdot A \cdot \Delta x \cdot T(x_1 + \Delta x) - C \cdot \rho \cdot A \cdot \Delta x \cdot T(x_1) = \lambda \frac{\partial T}{\partial x} \Big|_{x_1} - \lambda \frac{\partial T}{\partial x} \Big|_{x_1 + \Delta x}$$

$\begin{matrix} /:c \\ \cancel{\rho} \\ :A \\ : \Delta x \end{matrix}$

$$\frac{T(x_1 + \Delta x) - T(x_1)}{\Delta x} = \frac{-\lambda \left(\frac{\partial T}{\partial x} \right)_x + \lambda \left(\frac{\partial T}{\partial x} \right)_{x + \Delta x}}{C \cdot \rho \cdot \Delta x}$$

$$\frac{T(x_1 + \Delta x) - T(x_1)}{\Delta x} = \frac{\lambda}{C \cdot \rho} \frac{\left(\frac{\partial T}{\partial x} \right)_{x + \Delta x} - \left(\frac{\partial T}{\partial x} \right)_{x + \Delta x}}{\Delta x}$$

rozdíl rozdílu teplot podél x

$$\boxed{\frac{\partial T}{\partial x} = \frac{\lambda}{C \cdot \rho} \frac{\partial^2 T}{\partial x^2}}$$

Zdroje tepla:

teplota se v čase mění, nízka derivaci funkce teploty po délce
- teplota je původně nízka křivost funkce teploty

2. ŘEŠENÍ METODOU KONEČNÝCH DIFERENCÍ

JEDNODUCHÝ PŘÍPAD - OKRAJOVÉ PODMÍNKY = DANÁ TEPLOTA

$$\frac{\partial T}{\partial t} = \frac{\lambda}{C \cdot \rho} \frac{\partial^2 T}{\partial x^2}$$

EXPLIKATIVNÍ METODA

T → čas
 T → prostor

CENTERED FINITE-DIVIDED DIFFERENCE

$$\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} = \frac{T_{i+1}^j - 2T_i^j + T_{i-1}^j}{\Delta x^2} \quad (\text{chybou } O(\Delta x^2))$$

FORWARD FINITE-DIVIDED DIFFERENCE

$$\frac{\partial^2 T}{\partial t^2} = \frac{T_{i+1}^{j+1} - T_i^j}{\Delta t} \quad (\text{chybou } O(\Delta t))$$

dosaďme

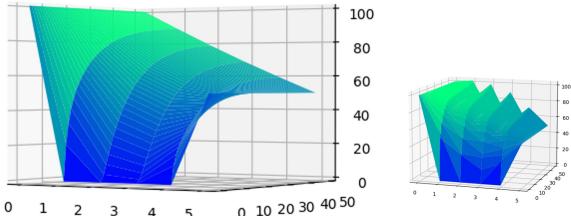
$$\frac{T_{i+1}^j - T_i^j}{\Delta t} = \frac{\lambda}{C \cdot \rho} \frac{T_{i+1}^j - 2T_i^j + T_{i-1}^j}{\Delta x^2}$$

$$T_i^{j+1} = T_i^j + \frac{\lambda}{C \cdot \rho} \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (T_{i+1}^j - 2T_i^j + T_{i-1}^j)$$

(následně zvýšeno N)

Kód 1

```
# pro vyzkouseni si finite difference method, pujdu podle učebnice a napisu jednodučeji program
# pomocí explicitní metody
# 1
# jednoduše okrajové podmínky - jen zadane teploty
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
# ty hodnoty jsou v americkej jednotkach odpovedajici hliniku
lamb = 0.49 # W/(m.K) soucinitel tepelne vodivosti
c = 0.2174 # J/(m.K) merna tepelná kapacita
ro = 2.7 # kg/m³ hustota
L = 10 # m celkova delka
dx = 2 # m delka kroku v x
dt = 1 # s delka kroku v casu
#pocateci podminky
T0 = 0 # C
#okrajove podminky
T_levo = 100 # C
T_praho = 50 # C
n_no = int(L/dx)+1
T = np.zeros([50, n_no])
#hypocitam integraci koefficient lamb/(ro*c) * (dt/dx**2)
# pokud je tento koefficient > 0 tak je tato metoda nestabilni
int_ko = lamb/(ro * c) * dt/(dx**2)
print(int_ko) # melo by vytat 0.0208695
#rucone zadam prvni teploty a pak pojedu dal
#rucone zadam prvni teploty a pak pojedu dal
T[0] = T_levo
T[0, 0] = T_levo
T[-1] = T_praho
# test zadani zbytek
# pocitam vzdly ien prostredni hodnoty, krajni zadavam zo okrajovych podmink
for i in range(1, len(T)):
    for j in range(n_no):
        if j == 0:
            T[i, j] = T_levo
        elif j == n_no-1:
            T[i, j] = T_praho
        else:
            T[i, j] = T[i-1, j] + int_ko * (T[i-1, j+1] - 2*T[i, j] + T[i-1, j-1])
# tady jen nastavim aby se mi tiskly jen 2 desetinne pozice
np.set_printoptions(formatter={"float": lambda x: "{0:0.2f}".format(x)})
print(T)
# 3d graf
x = np.arange(n_no)
y = np.arange(len(T))
X, Y = np.meshgrid(x, y)
Z = T
fig = plt.figure()
ax = fig.axes(projection='3d')
ax.plot_surface(X, Y, Z, rstride=1, cstride=1,
                cmap='winter', edgecolor='none')
# ax.set_xlabel('x')
# ax.set_ylabel('y')
# ax.set_zlabel('z');
plt.show()
```


OKRAJOVÉ PODMÍNKY = ZADANÝ TEPELNÝ TOK

$$T_i^{j+1} = T_i^j + \frac{\lambda}{\rho c} \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (T_{i+1}^j - 2T_i^j + T_{i-1}^j)$$

ZAHEDMETE VIRTUÁLNU BOD MIMO STĚNU, NEKONOM VYHODNOTI
TEPELNÝ TOK NA OKRAJI

$$T_0^{j+1} = T_0^j + \frac{\lambda}{\rho c} \frac{\Delta t}{\Delta x^2} (T_1^j - 2T_0^j + T_{-1}^j)$$

$$q = -\lambda \frac{\partial T}{\partial x} = -\lambda \frac{T_{i+1}^j - T_i^j}{\Delta x} \quad \text{ZDE JESEN POUZE F.O.F. APENINAK!}$$

$$q_0^j = -\lambda \frac{T_1^j - T_0^j}{\Delta x} \quad \text{POZOR! BLOK TO IDEAL LÉPÉ REZULTÁT - } q_0^j = h \cdot A (T_0 - T_1)$$

$$T_{-1}^j = T_0^j - \frac{q_0^j \Delta x}{\lambda}$$

$$T_0^{j+1} = T_0^j + \frac{\lambda}{\rho c} \frac{\Delta t}{\Delta x^2} \left(T_1^j - 2T_0^j + \left(T_0^j - \frac{q_0^j \Delta x}{\lambda} \right) \right)$$

Kód 2

```

# naprotiří to uvedu do praxe, na jedné straně budu měnit teplotu z průběhu dne, na druhé straně budu
# dřez 20C
# k tomu budu měnit kolik musím dodat tepla aby to tak bylo
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
#
# zadání
#
# zadám hodnoty pro stenu cihelnou stenu CP
lamb = 0.8 # W/(m.K) součinitel tepelné vodivosti
c = 900 # J/(m.K) měra tepelná kapacita
ro = 1700 # kg/m3 hustota
L = 0.4 # m celková délka
dx = 0.05 # m délka kroku v x
dt = 600 # s délka kroku v casu
#
# počáteční a okrajové podmínky
#
# okrajové podmínky
# venkovní teplota
# funkce načte teplotu pro zadany den ze souboru z roku 2000 z jedne nemecké stanice
# zadat den ve formatu YYYYMMDD např 0311 pro 3.11.
# vrati vektor T_out = průběh teploty daného dne po 10 minutach
def get_temp(day):
    data = np.loadtxt("2000_po_10_min.txt", comments="#", delimiter=" ", unpack=False)
    T_out = np.array([0])
    for i in range(len(data)):
        if str(data[i, 1])[8] == "2000" + day:
            T_out = np.append(T_out, [data[i, -1]])
    return T_out
T_out = get_temp('0311')
#
# vnitřní teplota
T_in = 20 #stupnu C
n_no = int(L/dx + 1) # number of nodes
# počáteční teplota
# lineárně rozdělím teplotu mezi Tin a Tout
T0 = np.linspace(T_in, T_out[0], n_no)
# počáteční podmínky aplikovány na prázdnou matici
n_no = int(L/dx + 1) # number of nodes
T = np.zeros([len(T_out), n_no]) # průběh teploty v prostoru a v čase
T[0] = T0
T[1:-1] = T_in
T[-1] = T_out
print(T)
#
# vypočet
#
int_ko = lamb/(ro*c) * dt/(dx**2)
print(int_ko)
# počítam vždy jen prostřední hodnoty, krajní zadavám z okrajových podmínk
for i in range(1, len(T)):
    for j in range(n_no):
        if j == 0:
            continue
        elif j == n_no-1:
            continue
        else:
            T[i][j] = T[i-1][j] + int_ko * (T[i-1,j+1] - 2*T[i-1,j] + T[i-1,j-1])
np.set_printoptions(formatter={"float": lambda x: "{0:0.1f}".format(x)})
print(T)
print(T[0])
print(T[1])
# vypočet tepelného toku
# merím tolik správne?
q = -lamb * (T[:, 0] - T[:, 1])/dx
print("tepelny tok na vntrni strane")
print(q)
#
# 3d graf
#
x = np.arange(n_no)
y = np.arange(len(T))
X, Y = np.meshgrid(x, y)
Z = T
fig = plt.figure()
ax = plt.axes(projection="3d")
ax.plot_surface(X, Y, Z, rstride=1, cstride=1, cmap="magma", edgecolor="none")
ax.set_xlabel('šířka stěny')
ax.set_ylabel('č(po 10 s)')
ax.set_zlabel('teplota');
plt.show()

```

VELVYTA SEŘEVAČNOST
 NORU BUDÍ POBOUNAT STĚNU
 SE SPĚSKÝM UPLAŽINÍM

